

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztői iroda:

Nagy-Enyedben
A KIADÓHIVATALBAN
hova
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasabos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Alsófehérmegye területén levő bíróságok bűnügyi jelentése 1884. II. feléről.

Megyénk területén egy törvényszéki és négy járásbírósi fogház van, t. i. a gyulafehérvári törvényszéki, a nagyenyedi, abrubbányai, balázsfalvi és marosújvári kir. járásbírósi fogház.

A gyulafehérvári törvényszéki fogház az ottani járásbírósi foglyok befogadására is szolgál, mert azon járásbírósi fogházzal nem bír.

A gyulafehérvári és nagyenyedi fogház állami épületekben, az abrubbányai a város tulajdonát képező épületben, ellenben a balázsfalvi és marosújvári fogház bérházakban vannak elhelyezve.

A gyulafehérvári törvényszéki fogház az 1880. augusztus 9-én 2106. ig. ü. min. eln., valamint az 1884. május 20-án 15908. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendeletnél fogva a marosvásárhelyi, erzsébetvárosi és dévai kir. ügyészségnek is kiegészítő kerületi börtöne, azaz ezen fogházba szállítatnak nevezett kir. ügyészségek által a legalább egy évi börtönre elítelt rabok.

A gyulafehérvári törvényszéki fogházban, mely 10 rabszoba és 2 magánzárkából áll, alig helyezhető el 150 letartóztatott, mindamellett a múlt év utolsó napján 185-ön voltak ott elzárva, minek oka részint az, hogy 54 idegen rab is volt közöttük, kik a marosvásárhelyi, dévai és erzsébetvárosi kir. ügyészségek által lettek odaszállítva büntetéseik kiállása végett; részint pedig az, hogy 19 fegyháza itél a fegyintézetek túltömöttsége miatt rendeltetésük helyére elszállíthatók nem voltak; ezen törvényszéki fogház 10 rabszobájával nem alkalmas arra, hogy az elítéltek a vizsgálatiaktól, a vizsgálati egymástól és a nagyobb gonosztevők a kevésbé megromlott fiatalabb bűnösöktől elkülöníthetessenek, mert habár a kir. ügyész az elzárásra és fogházra ítélt részére egy külön szobát, a betegek részére egy más szobát és a nőfoglyok részére egy harmadikat jelölt is ki, — a fennmaradó 7 szobába a többi összes vizsgálat alattiak, börtönre és fegyháza itéltek együvé kell hogy elhelyeztessenek, és egyenlő elbánásban részesülnek, ami a büntető rendszerrel is ellenkezik, de a bűnvizsgálatokra is hátrányos; ezért a gyulafehérvári kir. törvényszéki fogházat még törvényszéki fogháznak sem véljük egészen alkalmasnak, annál kevésbé alkalmas az kiegészítő kerületi börtönnek, amit egyébiránt szerencsénk volt mindenik időszaki jelentéseinkben hangsúlyozni.

A nagyenyedi járásbírósi fogház négy rabszobából áll, mely helyiségek a foglyforgalomnak nem elégségesek; ezen járásbírósi fogház még két rabszobával pótlándó lenne.

Az abrubbányai kir. járásbírósi fogház hat rabszobával bír, a melyek úrfogata az ottani forgalomnak elégségesnek bizonyult; ezen fogház szobái azonban javítást igényelnek, mire az engedély meg is adatott, a javítási munkálat azonban a beállott téli időszak miatt csak tavasszal lesz teljesíthető.

A balázsfalvi járásbírósi fogház négy rabszoba- és egy sötét zárkából áll, — a marosújvári pedig öt rabszoba- és egy sötét zárkából; mindkettő az ottani rabforgalomnak megfelel.

Az őrszemélyzet a gyulafehérvári fogház mellett egy fogházfelügyelő két rabfelügyelő és 12 fogházból áll, a járásbírósi fogházak mindegyike mellett két-két fogházor van alkalmazva, mely létszám a rabforgalommal szemben elégségesnek bizonyult.

A rabok foglalkoztatása csak Gyulafehérvárt eszközöztetik, ahol a kefekötés ipar lett meghonosítva és e célból egy munkaterem berendezve, a melyben 20—23 rab foglalkozik; ezen kívül a fogházra és rövid idejű börtönre itél rabok a menyenyiben önként ajánlkoznak a katonai kincstár által a vár területén külső munkára is alkalmaztatnak; az összes rabmunka a kincstárnak a múlt félévben 582 frt 79 krt jövedelmezett. — A múlt félévben kivételesen a balázsfalvi járásbírósnál is nyertek a foglyok csekély foglalkozást, a miből 3 frt 80 kr folyt be.

Az élelmezés a lefolyt félévben szabályszerűnek tapasztaltatott.

Az egészségi viszony a fogházakban egyáltalában kedvező volt; Gyulafehérvárt előfordult ugyan 33 betegség eset, nagyobbára tüdőbaj és váltóláz, ezek közül kettő meghalt, 29 felgyógyult és 3 orvosi kezelés alatt maradt; — utóbbiak közül egyik, ki öt év és nyolcz havi fegyháza van elítelve, elmezavarba esett, s kinek tébolydába szállíthatatása kéretett.

Öngyilkossági kísérlet a fogházakban nem fordult elő; szökési eset előfordult Gyulafehérvárt, ahol egy felebbezés alatti fogoly az őt figyelmeztetők kijátszva, a fogház udvarán levő konyha födelére felkúszott s onnan egy nyolcz méter mély kertbe leszkótt, azonban még ugyanazon napon elfogott.

Fegyelmi eset előfordult Gyulafehérvárt a fogházfelügyelő ellen, ki több rendbeli visszaélésekért hivatalvesztéssel fenytettet; továbbá az előbb jelzett szökés alkalmából a fogházor ellen, ki az elene megindított bűnvizsgálat megszüntetése után fegyelmileg meg lett fenytve.

A fegyelem mindenik fogházban kifogástalan volt. — A rabok és foglyokkál bánásmód általában szigorúnak azonban emberiesnek és a szabályoknak megfelelőleg tapasztaltatott.

Erkölesi oktatásban is részesülnek időnként a törvényszéki rabok, különösen a nagyobb ünnepeken.

Tökéletesen szabadon boesáttatott a gyulafehérvári kir. törvényszéki fogházból három, háromnak pedig a kérése, miután azok lopás büntetésebe visszaesők voltak, a btkv 49. § értelmében hivatalból visszautasítottatott.

A gyulafehérvári törvényszéki fogház mellé rendes fogházorvos lévén kinevezve, ez azon fogházat havonként 23—24-szer látogatta meg, — a járásbírósi fogházakban az orvosi teendőket a szükséghez képest a megyei s illetve járási orvosok végezték.

Le volt tartóztatva e félév alatt összesen 1012, ebből 105 nő. Ezek között elítelt 172 férfi, 6 nő; felebbezés alatti 13 férfi 3 nő; vizsgálat alatti: 55 férfi, 2 nő. — Az összes rabtartási költség 6869 frt 82 kr, melyből fedezve lett munkadíjból 586 frt 59 kr; rabtartományokból 1285 frt 61 kr; az állam által 4997 frt 61 kr.

Pár szó a nagyenyedi „Kápolnán” emelendő síremlék érdekében.

A hatvanas évek felé nagyenyedi Bothlen-főtanodai fiatalágunk körében mozgalom indult meg azon kegyeletes célból, hogy az 1704-ik év Virágvasárnapján nyílt harcban elhullott diákok porai fölébe — ott hol elhullottak volt — a „Kápolna”-dombon síremlék emeltessék.

Ezen irányban megindult mozgalom akkor magával ragadta volt tanuló fiatalágunk apraját, nagyját. A nyolcz-tíz éves kezdő tanulóknak kezdve fel az iskolai tanulmányait végző öreg theológus deákig, eme kegyeletes jellegű mozgalomhoz kivétel nélkül mindenik örömmel esatlakozott. Szűköse zsebpénzéből pár krajczárt a felmerült eszme támogatására mindenik szíves készséggel juttatott.

A nemes lelkesedéssel összeadott fillérekből pár év alatt egy jelentékenyecske összeg (150 frt körül) össze is gyűlt s a mozgalom élénkségéből következtetve azt lehe-

afeltt egyetértésre jutni, hogy én szerelmes, mélységes tudós, bolond, vagy siketnema vagyok, vagy pedig csak unalmas száraz frater? — Annyi való, hogy e nézetek mindegyike nyomos okokra támaszkodott. Keveset ettem, egy szó sem szóltam, a megszólitásra nem hed-rittem . . . hol komor valem, hol hangosan felkaczagtam, különösen futortítottam a képenet, mer-ron néztem ide vagy oda, — néha végigsimitottam homlokomat, mint finom urfaink kik ha váratlanul hölgyek lépnek a terembe, hajakat rögtön reudbeszedik s bájosan összekuszálják. De egy hét múlva minden kitürodött s szokott, azaz nem szokatlanul nagy szeretetreméltóságomat megint visszanyertem. — A dolog következőleg történt.

Velem átellenben egy férfi ült, kinek meg nem nevezhető szíuú kabátján a gombok rendkívül gyér volta magára vonta figyelmemet. Három négyszög láb posztóra nem jutott több egyetlen-egy gombnal. — oly népszerű, mely ha emberről volna szó, nagnak volna mondható s még Maltaét is tulhaladná, de mivel csak gombra vonatkozik, példátlan takarékságra vall. Embertani okokból arra következtettem, hogy ily sajátosság arca csak jeles férfinak lehet, s nem csalódtam. Rájöttem, hogy a legjelesebb evóművész, kinek fényes tehetségéhez az önzetlenség erénye is társul szegődött, a menyiben nyolcz nap egyfolytában nyilvánosan s díjtalanul mutatta be művészetét.

Alig fogok ellenmondásra találni, miúon azt állítom, hogy az emberek nagyobb része ugy eszik, mint az állat, teljes öntudat és megfontolás nélkül, üzletszerűleg s azon esin és baj nélkül, melyet a szépítő művészet lehel a természetre. Miről eddig csak homályos sejtelmem volt, hogy t. i. az evésnek valami sokkal magasabb eszje lehet, mint egy csupán állati ösztönnek kielégítése, az most tisztán állott előttem, midőn az érdemes művész, kiről szólanunk akarok, kifejtette előttem mesterfogásait.

Hangversenyzők rendszeren megvárják, míg a kísérő zenekar begyűl, s a hangszerelésnek vége van, s csak ekkor lépnek fel. Művészuük mellőzte azon kicsinyes íogást hogy meglepéssel idézzen előhatást. Ellenkezőleg fél órával hamarabb az étteremben volt, mint a többi vendégek, a mivel sokszor zavarba hozta a pénzereket, kik azt hiva, hogy villás reggelit olajt, kérdezték, hogy mivel szolgálhatnak?

Embertuük a esendes magányt ugy használta fel, mint a ki előtt a művészet szent, s azt nem csupán a tömeg szorakoztatása végett üzi. Terítékét apróra szemügyre vette, tányérát s poharát újra kitörülte, megnézte, hogy a kés éle nem esorba-e? s ha a volt, mással cserélte ki.

Ezután két könyökével helyet mért ki magának. Öszszébb tolván két oldalt a székeket s esolálui lehetett, hogy ámbár annyit evett mint hat, mégis csak két ember helyét foglalta el. Ha ez mind meg volt s még ideje maradt, a szomszéd palaczkok közös közreműködésével egy pohár bort szedegtetett össze, s ezt egy tejes szemlével s kevés ugorka salátával együtt belebbezte. Igy aztán nyugodtan szemlélhette biztos kikötőjéből a beözönlő vendégek hullamzó dagályát, s míg mások helyöket keresték s kischezve a leves után epekédtek, nyugodtan élvezte bölcs gondoskodása gyümöeseit.

TÁRCZA.

Mikor sirba tették . . .

Mikor sirba tették, ott sem is lehettem, Édes kis galambom, én egyetlen-egyetem, Csókot sem tehettem szöke firtós földre, Ugy viték el tőlem hideg temetőbe.

Hideg picziny ajkad, arcod sem nyílt róza, Setét halál keze leszakasztá róla, Csak alig hogy éltél, s az a kicsiny élet Hagyott rám örökre nagy keserűséget.

Fény voltál egészen, — fénybe mentél szállva, Oh! hogy e fénynek is maradt vissza árnya! Hosszu, setét árnyék, sulyos, égő bánat, Ragyogó reggelből sötét éjjel támadt.

-r -s.

Az evóművész.

— Szépirodalmi kísérlet. —
(1822.)

Börne Lajostól.

Mig Bécsben tartózkodtam, csak nyolcz napig ismeretek félre s ezért sok másnál szerencsésebbnek érezhetem magamat. Ugyanis a szent szövetséget, t. i. étkező társaságomat, mely célját, a közös falatozást épen nem igyekezett szépítgetni, vizsály fenyegette, mert nem tudott

eny.

nel közhírré teszi,
mege részéről nyert
Sándor esődtöme-
estült árúk, 709 frt
butorok, valamint
nyilvános árverésen
k az egész esőd-
lengedése s a biz-
letben 30, 60 és
zó esetben esopor-
tés mellett.
1885. évi febr.
9 óraja tüzetik
ságok szükség ese-

13-án.

Csia Lázár,
bir. vezérhajó.

eltó!

udatni, hogy a
terjedelmű, szép

tetett

A
lehet Mártonffi-

Domokos.

január hó
és pedig:

tasznak 7,6
24537 frt

ak újra épí-

lyreállítását

főlépítését
munkálatok

og az alsó-

ny egyen-

andó és a

tt nap dél-

ánlatok fi-

általános

talos órák-

hivatal.

frt 50 kr.

atala, mely

vt vettem

erbe jutot-

adhatok.

lől jöttek

iszta kávé

et megsze-

annak üz-

gbitosabb

és lóhe-

rti vete-

ost foly az

tett hinnünk, hogy a kegyeletes ezél rövid idő múlva el lesz érve s a kápolna dombon egy esinos siremlék fogja jelölni azon egykori derék deakaink nyughelyét, kik 1704. Virágvasárnapján nejeik és ártatlan gyermekeik életök megmentése végett végső kétségbeeséssel fegyvert ragadt n. enyedi polgárok sorai között lovagias és dicsős harszban hullottak el.

Kik ekkor ilyen reménnyel keesgettük magunkat, fájdalom, ezen reményünkben csalatkoztunk. Tanuló fiatal-ságunk ez irányban megindult mozgalmá egyszerre csak lecsendesült. A mi pénz összegyűlt volt, gyümölcsözés végett takarékpénztárra lett helyezve s aztán a nemes ezélt a feledékenység moha kezdte belepni.

Hogy az ifjuság ez irányu mozgalmának hirtelen lecsendesülését s a kegyeletes ezél megvalósításának jobb időkre halasztását minő okok idézték ekkor elő, e sorok írója előtt nem ismeretesek, mert akkor már a Bethlen-főtanoda fiatal-ságának tagja lenni megszűnt volt.

Egyébaránt ezen okokat ismerni nem szükséges. Ennél sokkal szükségesebb az, hogy ezen mély álomnak átadott ügy almából mielőbb ébresszessék fel; hogy a Bethlen-főtanoda mostani fiatal-sága tegye ez ügyet magáévá, indítson meg ennek érdekében egy új mozgalmat s azt lecsendesülni többé ne engedje mindaddig, míg a ezél elérve nincs.

Az a fiatal-ság, mely egyik néhai derék tanára Mihályi Károly sirja fölébe pár év alatt — tisztán önerején — díszes sírkövet tudott emelni, az a fiatal-ság, ha ezt az ügyet is magáévá teszi, annak élére áll s nem szűnik meg, míg a munkától mindaddig kegyeletes szándék elérve nincs, azt rövid idő alatt biztosan megvalósíthatja.

Azon derék fiuk sirja elég ideig állott már jelte-lenül. Ne tőrjék, hogy még hosszason úgy álljon.

A kápolna-domb ma már esinos sétánnyá van átala-kítva. Milyen jól venné ki magát ezen egy mielőbb fel-állítandó esinos siremlék, melyet a Bethlen-főtanoda jelenkorbeli fiatal-ságának kegyeletes érzuete emelt Enyed női és gyermekei életök megmentéséért vívott lovagias és dicsős harszban elhullott egykori elődeik nyughelyének je-lölése nemes ezéljából. Enyednek úgy sínesen még egy emlékoszlopa, de még egy emléktáblája is, mely a régi kor férfainak lelket emelő tényeit, bár egyet az oly sok közül, mely Enyedet közvetlenül érdekelte, megörökítene.

Azon körülmény, hogy az a sírbolt, melyről a száj-hagyomány azt tartotta, hogy hős deakaink porai abban pihennek, az 1876-ban történt megnyitás alkalmával nemes Alsó-Fehérmegye egykori főbírája Püspöki Péter családi sírboltjának bizonyult, legesekélyebb nehézséget sem ké-pezhet. A szóban forgó sír ott van biztosan ennek közelébe.

Erre nézve semmi kétség nem foroghat fenn.

Jelentékeny összeget kitevő pénz is áll már e ezétra rendelkezés alatt. A nagyenyedi kiségitő takarékpénztár-ban pár forint híján 300 frt. Ezen megelőző összeget az elégséges összegre rövid idő alatt kinövelni — véleményem szerint — nem is olyan nehéz feladat, csak akarat legyen hozzá s a munka folyamatba induljon.

Nem szükséges, hogy ezen pénz kizárólag csak a főtanoda fiatal-ságától gyűljön össze. Adózunk e ezétra te-hetségünk szerint szívesen mi is enyedik, kik a Bethlen-főtanoda fiatal-ságának már csak voltunk, de egykor voltunk tagjai. Hogy ne adoznánk e ezétra szívesen, mikor azok a diákok Enyed város polgárai legdrágább kincse védel-mében hullottak volt egykor el. Nekünk városiaknak is kegyeletes kötelességünk egykori lelkes védelmezőink em-lékének megőrzése érdekében a tőlünk telhetőt megtenni. Meg is tesszük szívesen, csak a Bethlen-főtanodai fiatal-ság álljon ismét ez ügy élére s találja meg a helyes esz-közöket, melyek által áldozatkészségünket igénybe veheti.

Ilyen eszköz pedig rendelkezés alatt áll elég, csak alkalmazásba kell azokat venni.

Nem lehet eléggé csodálni, miként kerülhet-e ki-ős idők óta mindennap vendéglőbe járó annyi ezer ember figyelmét, hogy a vendéglősök a villa használatát mérő huncutságból találták fel. Csak némi figyelem mellett is reá lehetett volna jöni, hogy ez eszköz inkább az ételek lehullatására s átsiklására, mint megragadására alkalmas. A villa ezen álnok segédkezése nem tudta elboldonditni tisztá látásu evőművésznöket, ki soha sem is használta, hanem minden ételehez a biztos s jól körülfogó kanalat al-kalmazta, melyet az értetlen pinézerek elkapkodásától az által mentett meg, hogy mindig babrált, vagy evőművés-zeti mozdulatokat csinált vele.

Legtöbb ember azon tévhitnek hódol, hogy a marha-húst követni szokott többféle mellékéteket, pl. ezékla, ugorka-saláta sat. csak arra való, hogy legyen miből válogatni; ugye de nagy művésznök azon elvből indult ki, hogy azok a marhahussal egyenrangú ételek, s ez elv ügyes alkalmazá-sa igazolta az elv helyességét. Torma, pityóka, mártás, paszulysaláta, ugorkasaláta, retek, ezékla, hónapos retek, mustár, só mind tányérára került; ezeket a tér bőles fel-használásával akként rendezte szépen karikába, hogy egyik sem ért a másikhoz. Mint Arthur király asztalánál, itt is csak egy hely maradt üresen azon gárnér számára, melyet netalán elhibáztak s később hordhatnak körül.

(Folytatása köv.)

Rendezzen a főtanodai fiatal-ság e ezétra hangverse-nyeket, felolvasásokat. A helybeli műkedvelő-társulat se-gélyével adjon elő egy pár szindarabot. Az ezek előadásá-bani közreműködésre kérje fel pld. a budapesti népszínház egyik kitünő tagját Solyomosi Eleket, ki mint a Bethlen-főtanoda egykori növendéke ezt a felhívást minden bizony-nyal örömmel fogja venni s annak még nagyobb örömmel fog eleget tenni. Ez által talán még azt a ezélt is elér-hetnők, hogy műkedvelő társulatunkat életre galvanisáljuk.

Milyen szép lenne, ha a legközelebbi tanév elején, mi-kor a Bethlen-főtanoda most épülő főépületének felszente-lésére az ország minden részéről Enyedre összegyűlő nagyjait a régi Erdélynek, egyházkerületünknek egy ilyen leleplezési ünnepélyllyel is megillegthetnők.

Hogy ez így történjék, annak utjában erős akarat mellett elháríthatlan nehézség nem áll.

Kísértse csak meg főtanodai derék fiatal-ságunk s ugy-hiszem meg fog győződni, hogy mikor ezt állítottuk iga-zunk volt. — i.

Temető-rendezés.

(B.) Nehány hete immár, hogy a halottak bírodal-mának egy kis részéhez nekem is gyászos jussom lett. Járom azóta, nézem, vizsgálom s azon szomorú érzelme-ken kívül, melyek kedveseink elvesztésével járnak, nem csekély mérvben kelt föl a köztemetők sívársága, elhagya-tott volta, rendtelensége s helyi-ely-közeli kegyeletlenség feletti visszatetszés hatása is. Eltekintve attól, hogy pd. a reformátusok köztemetője éppen a város derekába nyúlik, elmondhatom, hogy ily szomorú, elhagyott képt alig láttam oly haladni törekvő városban, minő Nagy-Enyed. Nem tudom, kit illet s kit kötelez a temető feletti felügye-let, de lépten-nyomon láthatni, hogy biz' az „Isten szá-mában“ s a sírások testületének jó fizetést követelő kez-ben van. Sírsírt ér, ugye és oly módon ásva, helyezve, amint nagy sietséggel valamely haláleset után lehetett. Nincs rendszeres út, mely a sírok között elvezessen, s bizony ha temetés van, a sírokon keresztül rohan a nép, s míg a gyászbeszéd tart, a sírnőrökre kénytelen felállni, letaposva halmot, virágot s az aszu fűvet, mely gyéren borítja. Nincs helye fának, bokornak, virágnak, hiszen ha ültetne is valaki, újra meg újra felássák a sírokat s elpuszt-ul minden. A legújabb sírok mellett találsz pár gyöngé fát, mely a meredeken, vagy a régi temetőhelyen talán megse fogalhatna immár. És a hol van, azt megrángat-ják, letépi, s a jeles ifjak meg is próbálják faragási, metszési ügyességüket a sírköveken s tornászati képes-ségüket az egyes sírok kerítéséin. És minő kerítése van ezeknek a temetőknek! Ugyan nézve meg bárki is itt Enyeden a nagy temető bejáratának szomszédságában az utcán, tovább aztán nem is fog látni, derék emberek el-horozgattak lassanként.

Nem tudja azt senki, hogy egy-egy sírhalom hányat és kiket fedez. Így történik meg aztán, hogy pd. egy ba-rátom kedves nejének két sírt bontottak fel s temettek be újra, annyira telve volt, míg végre egy harmadik gödör fogadta békés (?) ölébe. Egy-egy sír beomlik s a meredek oldalból kitünik a koporsó vége, ha pedig régiebb a sír, akkor egy-egy szárcsont stb. is látszik s pár napig tart, mire észrevéve elf-dik tisztességesen az omladékat.

De nem folytatom tovább, hiszen a városi képvise-let már rég foglalkozott e kérdéssel — még eddig eréd, ménytelenül. Merrt hol legyen a temetőhely? Szerintem akár a Várszegutca végén akár a Magyarutca végén, az országúttól balra csak ne a városban. Gondoltak arra is, hogy folytassák a köztemetőt jobbra, balra a szomszédos szőlők helyén. Hagyjának békét az eszmének uraim, az a borzasztóan kietlen látvány, amit a jelenlegi meredek te-mető nyújt s az a körülmény, hogy a város felett újabb meg újabb helyeket telítünk meg hullákkal ellene mon-dennek. Ha már a leghelyesebb mód: a hullágetés nem tud az ellenszenv, elfogultság, kezdeményezési bátoratlan-ság miatt elterjedni, helyezük temetőinket oly helyre és oly karban, minő a kegyelettel, az egészségügyi követel-ményekkel s a jó rend és a szép iránti érzéssel megfér, mire elég követendő példát mutat fel Brassó, Kolozsvár, M. Vásárhely a közlebbi időben, ugye a temető berende-zés, mint különösen a sírítását és gondos felügyelet tek-intetében. Csak ne késztük, hiszen ha, egyéb térer tu-dunk előhaladást mutatni fel, mert akartunk, oldják meg e kérdést is magunkért és hozzánk tartozókért is mielőbb helyesen.

Az iskolaszék alakuló gyűlése.

Folyó hó 23-án tartotta a képviselőtestület által meg-valasztott polgári iskolaszék alakuló ülését Hegedűs János korelnök vezetése mellett. Az újon választott tagok az es-küt letévén, az elnökválasztás tüzetett napirendre. — Az iskolaszék méltányolva ifj. Gáspár János volt elnök szak-képzettségét, buzgalmat és a tanügy térer már eddig is szerzett érdemeit, közfelkiáltással ismét elnökévé válasz-totta. Azonban megvalasztott elnök az ismételt felhívás dacára sem lévén hajlandó az elnöki tisztet elfogadni, indokul hozza fel körülményei olyan alakulását és sok-szoros elfoglatását, hogy azok miatt ezen fontos és meg-tisztelő állást elfogadni nem képes. Határozott nyilatko-zata sajnálattal vétetik tudomásul, s a második választás

elrendeltetvén, összes szavazattal Kovács Gyula polgár-mester választatott meg elnöké. — Elnök engedve a hi-vásnak, a megtisztelő bizalmat köszönettel veszi s főleg azon szempontból fogadja el, hogy az ügyek vezetésére előnyösen foly be az, ha az elnök a városi tanács tagja.

Eltogadó nyilatkozata örömmel vétetvén tudomásul, megemlékezik előde szakértő buzgó működéséről s indit-ványozza, hogy neki az iskolaszék jegyzőkönyvilleg is el-ismerést és köszönetet szavazzon. Ezután jegyzőnek Se-bestyén Sándor s gondnoknak Vajna István választatván meg, a gyűlés az alakulás művét bevégezte.

Ugyanezen gyűlésen néhány igen fontos kérdés is tárgyalatott: ezek egyike az életmentés és egészségügy tanítása a népoktatási intézetekben, másik az iskolaügy rendezése városunkban. A megelőző iskolaszék belátva azt, hogy elodazhatlan szükségé vált városunkban az elemi iskolázás ügyének rendezése, még mult év augusz-tus havában indokolt felterjesztéssel járult a nagyméltó-ságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, alaposan feltárva a helyzetet s kérve az állam segélyét. Így áll ezen halasztást nem tűrő ügy ma is. — Most azonban, miután az iskolaszék nsgos Gáspár János kir. tanácsos tanfelügyelő ur előadásából újabban is meggyőződött, hogy a felekezeti iskolák a folyton nagy számmal jelentkező tanköteleseket befogadni nem képesek, elhatározta, hogy kérje beadott felterjesztése elintézését, hogy már a jövő tanév elején felállítandó iskolák ügyében a község a szük-ségeket megtehesse.

A megelőző iskolaszéknek jutott feladatául e nave-zetes kérdésben a kezdő lépéseket megtenni, a jelenlegi-nek ez ügyet befejezni, a régi ohajnak testet adni. — Es remélünk lehet, hogy a legrovidebb idő alatt Enyed városának ezen legégetőbb kérdése, a népnevelés ügyének korszerű és városunk méltóságának megfelelő megoldása bevégezt tény lesz!

LEVELEZÉS.

Zalathna, 1885. febr. 17.

A színelőadások e hó 10-én kezdődtek meg a Láng József igazgatója általi társulat által, mely kevés jó, de összességében is csekély számú tagokból áll.

Először színr került „Piros bugyelláris“, Csepreghy-nek e kitünő énekes népsziműve. Emeltére méltó a Török Mihály bíró feleségének, Zsófnak a személyesítője Kerekes Hermin, ki nagy rutinettel játszott s első megjelenésével elárulta, hogy a színpadon otthonos. Játéka es előadási modora keresetlen és izléses s hozzá caracteristicus; dalai ha nem is fülbemászó, de rokonszenvesek s népiesen elő-adottak; hanghordozása legbiztosabb a középső scalakon, mert a magasaknál néha idegen hangot kölcsönöz, az alsóbbakat pedig nem igen bírja. Török Mihály szerepe Láng József igazgató kezében volt, a ki taláiban én ön-tudatos felfogással jellemezte a vagyonos és mindenki által okosnak tartott, de azért feltékeny falusi bírót. Csillag Pál örmestert Nagy József adta, de nagyon saloniásan, mert egy manipulans örmester már echt katona és nem frei-willigos. Egyébiránt játéka rokonszenves volt, csak hogy előadási modorára es izléses hanglejtésére nagyobb figye-let kellene fordítania. Énekei élvezhetők ugyan, de némi bizonytalanságtól nem igen mentesek, mert hangja, ugy-szólván még fiatal. Kovács Károly, mint Peták kaplár sok eredetiséggel játszott s alakításában látszott a helyes fel-fogás s organuma e szerepnek éppen megfele.

A többi szereplők is eléggé megállították helyüket s így az egész előadás menete összhangzatos és gördülő-keny volt.

Febr. 11-én: „Egy jó madár“ 3 szakaszos énekes vígjáték. E darabban Kállay Alb-rt, min: Vavranecz kö-borló, sikerrel játszott s a szegénység és gyamoltalanság örve alatt Hubonyák birtokos házához belopozó s ott hi-zelgással uralomra vergődőt hunczegő es turlangjában el-bizakodott swindler tót urfit sok ügyességgel es eredi-tiséggel jellemezte; ámbár tagadhatlan, hogy ama szerep nagyon háládatos s mint mondani szokták, magától játszik. Látszott azonban, hogy Kállay nem ujozoz s van bizonyos szerepköre, hol felfogással es ügyességgel működik. Hubo-nyák J. bevándorolt s itt meglepedett birtokos személye-sítője Kovács K. volt, azonban e szerepet nem domborította ki kellően, holott az, e darab elsőbb szerepeinek egyike. Az idegen iz beszédmodorán s a hibás accentus, mint kellett volna Hubonyák ur-nak, egy cseppet sem alkal-maztatott. Sok derűtséget előidézve játszott Lángné Julia, mint Hubonyák neje, ki magyar születésű nő lévén, ugyan-csak használta azoknak összes patogós tulajdonságait. Jól betöltötték szerepüket e darabban még: Kerekes Hermin, mint Borscsa szobalány, ámbár a szükségesen gyors beszéd-modor miatt accentuatiója egy kissé szenvedeti; továbbá Láng J. mint Szirtói ügyvéd es Nagy J. mint Gyuri inas. Gyenge kezekben volt a Hubonyák lányának, Linának a szerepe; Kovácsné ugyanis már túl van azon, hogy szerel-mes lány szerepeket adjon, mert már a maszkírozás sem képes a nézőt illúsiorszá tenni es előadása is roskatag.

Február 12-én Abonyi Lajos kitünő népdramája a „Betyár keudje“ került színrre. A vezérszerep (Bandi számadó), ritkán lehet jobb kezekben, mint volt a Láng

Józsefiben. I szintén, hogy ségét, helyes kifogástalanul relmét oly te melyre csak nejeinek meg volt aztán az nősségének s és vad szenv féktelen fia gyermekké le zasztó vétkét anyjának bev szerettől vi remegve álló Istennél kere sem tudván, sehol bünboc fejezés is az Kovácsné vol iránt. Na de j Hermin szen szott s Band mind sikerül betöltötte he s ennek fáj Ragyas futó alkalommal t

Vasárn kintve attól, előadása jó Liszki érzés nak Mtravesá nationalista mutatta be s bár esete-pá szór nagyon fia, jól játsz hogy az oly séges, egész Kontra Fridó koldusnó — személyesítte

Végre, felvonásos v adatása azon mert szerepe nagyobb bü hiánya, de a nusitván, az a darab nin pedig az eg Józsefnek es feledteték ságit. Előb mával es por makacs es Salamon hu utazás közb ltt azonban abból áll, h mosolyogta, hogy akkor Szivesi Adé ben volt, m bet, csak fi Nagy Józse pít megtan az értelméb küzködtek lők is. Még nem tudja, a kritika ne Nagy színtudósítá

Az el nem hiszű tölt volna e Tánz pótolják az lyek, melye száemlékező kebleinkben Az ut volt, mi es Szöllőy Ká tartottuk Sa zene s barú az idő.

Az id *) Sziv leírása hol ké

és Gyula polgár-
Elnök engedve a hi-
bnettel veszi s főleg
az ügyek vezetésére
városi tanács tagja,
vétevé tudomásul,
nködéséről s indit-
gyzőkönyvileg is el-
ntán jegyzőnek Se-
István választván
égezte.

en fontos kérdés is
és egészségügy
másik az iskolaügy
iskolások belátva
ált városunkban az
ég mult év augusz-
tárult a nagyméltó-
er urhoz, alaposan
segőjét. Igy áll
— Most azonban,
János kir. tanaesos
meggyőződött, hogy
zámmal jelentkező
elhatározta, hogy
hogy már a jövő
en a község a szük-

feladatán e neve-
gtenni, a jelenlegi-
k testet adni. —
bb idő alatt Enyed
népnevelés ügyének
megfelelő megoldása

1885. febr. 17.

lődtek meg a Láng
mely kevés jó, de
ól áll.

haris", Csepreghy-
esre méltó a Török
nyesítője Kerekes
első megjelenésével
átéka és előadási
acteristicius; dalai
ek s népiessen elő-
középső szakalon,
got kölesőző, az
k Mihály szerepe
ki találón én ön-
és mindenki által
i bírót. Csillag Pál
salonján, mert
ona és nem frei-
es volt, csak hogy
e nagyobb figyel-
k ugyan, de némi
nri hangja, ugy-
Peták kaplar sok
szott a helyes fel-
megfelel.

lőtták helyüket s
atos és gördülő-

szakaszos énekes
Varranez kö-
s gyamoltság
elozó s ott hi-
lurantzában el-
éggel és eredeti-
ogy ama szerep
magától játszik.

ez s van bizonyos
müködi. Hubo-
rtokos személye-
ben domborította
repeinek egyike.
accentus, mint
seppet sem alkál-
ott Lángné Julia,
nő lévén, ugyan-
talajonságait. Jól
Kerekes Hermin,
ken gyors beszéd-
vedeti; továbbá
mint Gyuri inas.
nak. Linának a
on hogy szerel-
maszkirozás sem
ása is roskatag.
ó népdramája a
rszerep (Bandi
nt volt a Láng

Józsefiben. Lángnak már első megjelenéséből észrevehetni szintén, hogy kiváló gyakorlattal bíró színész, de ügyességét, helyes felfogását és alakító képességét e szerepben kifogástalanul bebizonyította. Zsófi iránti határtalan szerelmét oly természetes vad szenvedélyességgel mutatta ki, melyre csak a nép fia képes, s melyért mindenre, még nejeinek megölésére is el van tökéltve. Valóban remeklés volt aztán azon jelenete, midőn tettétől megborzadva, bünyösségének s lelkiismeret furdalásának érzete alatt szilaj és vad szenvedélytől háborgó kebele megtört s a puszták féktelen fia önmagától megijedve, tehetetlen nyöszörgő gyermekké lett. Hatásos volt azon jelenete is, midőn borzasztó vétkét hosszas küzködés és vergődés után szülőanyjának bevallja, s ennek keserűen átkos, majd az anyai szeretettel vigasztalóbb szemrehányásai alatt megtörve és remegve állott ott s anyja eltávozása után térdre roskadva, Istennél keresett engesztelést, de vonagló ajkai imádkozni sem tudván, kétségbeesve tapasztalá, hogy részére nincs sehol bűnbocsánat. További jelenetei is jők voltak s a befeljárás is az előbbieknél színvonalán állott. Bandi felesége Kovácsné volt, a ki sok kívánni valót hagyott fent szerep iránt. Na de jó volt ugy is. Baudi szeretőjét Zsófit, Kerekes Hermin személyesítette, ki ez alkalommal is sikerrel játszott s Bandinak méltó párja volt. Dalai azonban nem mind sikerültek. Lángné, mint Boris özvegy gulyásné, jól betöltötte helyét s a fia vétké felett kétségbeesett anyát s ennek fájdalmait érzéssel jellemezte. Említendő még Ragyás futó betyár. (Nagy József) kinek szilaj nőit ez alkalommal tetszőbbek voltak.

Vasárnap febr. 15-én előadatott a „Tolonez“. Eltekintve attól, hogy e darab buzva, illetőleg rövidítve volt, előadása jó folyékonytággal birt. Kerekes Hermin Angyal Liszkát érzéssel és jól játszotta. Pompás alakítása volt Lángnak Mravcsák vándorlegény, ki valóságos és kitűnő internationalista volt. Lángné, mint Kontra Fridolin neje, jól mutatta be az önféjű és férje felett is uralkodó nőt, ámbar esete-pátéja, a közönség derűtségétől elkapva, többször nagyon is lármássá vált. Nagy József, Kontráné Miklós fia, jól játszott, s ugylátszik, a mi különben természetes, hogy az oly szerepeket, hol jellem és alakítás nem szükséges, egész könnyedséggel játsza. Kovács Károly, mint Kontra Fridolin gyáva férj, meglehetősen volt. Ördög Sára vőnoldusnő — Kovácsné által szintén meglehetősen felfogással személyesítettett.

Végre, február 16-án színpad került „Angolosan“ 2 felvonásos vígjáték, mely pompás humorral van irva. Előadása azonban a szó teljes értelmével összelapított, mert szerepét senki sem tudta, a mi pedig a színész legnagyobb bűne, mert inkább megboesajtható annak egyéb hiánya, de a szerep nemtudás menthelen hanyagságot tanusítván, az a közönséget ingerültté és idegessé teszi. Ha a darab nincs betanulva, nem kell színpad hozni. Hogy pedig az egész előadás nem bukott meg teljesen, az Láng Józsefnek és részben Kállaynak tulajdonítható, a kik elefedtetették jó és humoros játékaikkal a többiek gyarlóságait. Előbbi, mint Gibbon Eduárd angol, átkozott phlegmával és pompás jellemzéssel mutatta be a ködök hazajánuak makkacs és türelmes fiát; utóbbi pedig mint Ipelberger Salamon humorosan és eredetiséggel játszta az urrá lett és utazás közben akaratlanul is kalandokba keveredő zsidót. Itt azonban volt Kállaynak egy szörnyű nagy hibája s ez abból áll, hogy saját humorát és vizezeit a színpadon lemosolyogta. Ettől jövőre tartózkodjék, mert azért színész, hogy akkor, midőn mások nevetnek, ő azt ne tegye. A Szivesi Adól szerepe Lángnénál, határozottan rossz kezében volt, már csak azért is, mert az ő lénye minden egyebet, csak fiatal özvegyet nem ábrázolhat. Eppen így járt Nagy József is, a ki Olesó Flórián vendégfőlvén, szerepét megtanulni nem volt ideje s minden mondatot kifacsart az értelméből; előadása akadozóvá és izgatottá lett. — Igy küzködtek kisebb-nagyobb mérvben aztán a többi szereplők is. Még egyszer tanácsoljuk: a mely színész szerepét nem tudja, az ne menjen a színpadra, mert az esetben a kritika nem ismer kiméletet.

Nagy sokára bevégzem soraimat s ha szabad lesz, szintudósításomat folytatom jövőre.)*

Mozgó Mór.

Magyar-Igen, 1885. febr. 24.

Az elmúlt farsangról bátran elmondhatjuk azt, hogy nem hiszük, hogy az országban valahol kellemesebben tölt volna el, mint itt a Hegyalján.

Táncmulatság ugyan nem volt sok, de azokat kipótolták az idevaló intelligencia által rendezett körestélyek, melyek oly kedélyesek voltak, hogy az azokról visszaemlékezések mindig kellemes érzést ébresztenek föl kebleinkben.

Az utolsó körestélyt (mintán két társas kör alakult volt, mi csak azt említjük, melynek mi is tagja voltunk) Szöllősy Károly barátunk magyaros vendégszerető házában tartottuk Sárdon, a lehető legjobb hangulatban; hol ének, zene s barátságos társalgás között repült el észrevétlenül az idő.

Az időtöltést jóízű lakoma fűszerezte, (mi — közbe

*) Szivesen látjuk. Hát a bányászat, kohászat s a „vegy-gyár“ leírása hol kézik. Ez utóbbira különösen kérjük. Szerk.

legyen mondva — a szives háziasszony ügyességéről s magyaros konyhájáról s a házigazda jeles borairól tesz tanúságot). hol lelkes s talpraesett pohárköszöntők történtek a jelenlevő társas kör hölgyeire, névszerint: Szöllősy Károlyné, Lukátsfy Viktorné, Konzt Albertné, Bedőházi Vilma, Nagy Károlyné, Tussai Kálmánné urnökre, kik ezen társas kör öcszejövetelét indívtányozták s létesítésére békolytak. — Éltetve lettek még a jelen volt hölgyek is mindannyian.

Tiszteletes Nagy Károly ur egy igen csinos pohárköszöntőben éltette a jelen volt járási orvos Lukátsfy Viktor urat, mint olyan egyént, ki a társaság minden egyes tagjaira alkalmazott s riakbe szedett fejköszöntőivel s szellemes humorral szikrázó ötleteivel többszörös viharos derűtséget idézett elő a társas körben, meg pedig több alkalommal, s ki nagyban befolyt arra, hogy ezen kör estélyei a lehető legvidámabban teltek el.

A mult heteken színészeink is voltak Láng igazgatása alatt, kik egy pár élvezetes estvében reszesítettek bennünket.

Egyszerűen, itt a Hegyalján a farsang, daczára a kevés táncmulatságnak, elég jól telt el.

Egyetértés s barátság sok jónak lehet tényezője.

Sincerus.

Asszonynépe, 1885. febr. 22.

Állami iskolánk gondnoksága az iskolai népkönyvtár alapja javára folyó év és hó 14-én este egy tarisznyás táncvigalmat rendezett. Eleinte kétséggel telt el a rendező bizottság, mivel sok áldozattal, erőyes buzgalommal tette meg a szükséges előkészületeket. — ha vajjon lesz-e a meghívottakból jelen számos pártoló? De a mily nagy volt a kétsége, ép oly nagy lett az öröme, midőn a rendező időben a meglehetősen terjedelemmel bíró tanterem zsúfolásig megtelt pártoló közönséggel. Itt láttam megbizonyulni a magyar embernek áldozatkészségét, ha a szent ügy s a közös cél kivételére szólíttatik fel. Nem kétek nekünk is meghozni vagy megkülöndeni adományait, csak hogy a cél elérve legyen. — Az ég Ura pótolja ki számokra százaszorosan!

A gondnokság is megtett mindent, hogy a pártoló közönség semmiben hiányt ne szenvedjen, hanem a lehető kényelemben részesüljön. Amint a kedélyekből lehetett látni, nem is lehetett unatkozás, mert alig penditette meg Gyuricza hurjait — tánczra készen állt mindenki s csak amugy lejtették a jobbnál-jobb csárdások kivilágos virradit. — Az első négyest 32 pár tánczolta. El lehet mondani, hogy Asszonynépe rég nem látott ilyen szép mulatságot. — Isten éltesse mind a pártolókat, mind a rendezőket, hogy több években együtt ily szép társas estélyt tölthessenek.

Összes bevétel volt 66 forint 60 kr. Kiadás 38 frt 20 kr. Tiszta jövedelem 28 frt 40.

A jelen voltak közül felülfizettek: Konez Géza 1 frt 20 kr. Monostori Károly 1 frt 40 kr. Járai Károly 1 frt. Csoma Ferenc 40 kr. Schneider Frigyes 40 kr. Battalus Sámuel 20 kr. Farkas Miklós 20 kr. Szilágyi József 40 kr. Burde Elek 20 kr. ifj. Járai Károly 20 kr. Összesen 5 frt 60 kr.

Nem voltak jelen, de felülfizettek; gr. Busseul Henrikné 2 frt. Benedek József 1 frt 20 kr. Szász József szolgabíró 1 frt. Kovács Elek 1 frt. Nagy Andor 1 frt 20 kr. Imreh József 1 frt. Csekme Ferenc 2 frt. Összesen 9 frt 40 kr.

Fogadják a tisztelt pártoló tagok a gondnokság szives köszönetét.

Olasz József,
pénztáros

Bukaresti utazásom s élményeim.

— Józsa Zsigmond, exlegatus. —

(Folytatás.)

Ez alatt sűrű nehéz köd ereszkedett alá a hófoltokkal tarkított kopár mezőre, előjeleként a közelgő hideg éjszakának. Társaságunk élénk zaját unalmas egyhangúság váltotta fel, melynek kíséretében megjelent a külbefolyások által is provokált álom s lassanként bezárta a bádgyadt szemeket. Magam, bár a közelmúlt izgalmai csaknem minden eleven erőmtől megfosztottak, kényelmetlen helyzetemnél fogva képtelen voltam a régi szokásnak hódolni; hanem az önmagammal való társalgásra lévén utalva, szabad tért engedtem képzeletem szárnyainak s rég elmúlt édes emlékek és a kétes jövő sűrű fátyola mögé rejtőzött tündeképek, ábrándok mesés régióban kalandoztam czéltalanul. Hosszas merengésből egy a koromsetében hirtelen feltűnő óriási csillár szétaradó fénye riasztott fel. Minden mélyebb filozofiai következtetés nélkül jutottam az érdekes éji tünemény megfajtására, mi nem volt egyéb, mint a távolból nagyszerű látványt nyújtó, gázfényben uszó román főváros. S mint egy tiz perez mulva, midőn vonatunk az elegans indóbáz üvegfedele alá berobogott, lázas sietséggel ugrottam le a perronra, ösztönözve az égető vágytól, minél hamarabb látni ez új Páris, melyről oly sok s gyakran élesen ellenkező referádát hallottam.

Az első magyar szót, melytől elég időm lett volna elszojni, a ref. egyháznak fogadtatására küldött két de-

rék képviselőjével váltottam. A csikorgó hideg miatt minden hivatalos stylus nélkül egyszerű szivességgel üdvözöltük egymást, majd a pályaudvaron nyüzsgő birzsások egyikének kényelmes kocsiába telepedtünk, mely eszeveszett gyorsasággal s a kocsi khaotikus tömege között bámulatra keltő ügyességgel robogott be a városba s mintegy fél óra mulva, mialatt az óriási palatosorok labirintjában kocsinknak a szélrózsa minden irányában való ideoda kanyarodását konstataltam, megérkeztünk a ref. egyház művelt lelkészének első emeleti díszes lakásához, hol az igazi magyaros szivességgel párosult kényelmes ellátás teljesen kárpótolt utatársaim, a szűros rómaiak barátságosan környezetében nagy lélekkel viselt néhány órai szenvedéseimert s alaposan kibékített Romániával.

Miután derék házigazdánknak az erdélyi s főleg enyedi iskolai viszonyok és érdekekre vonatkozó meglepő kiváncsisággal nyilatkozó tudvágját némileg kielégítettem, egy pár kockázatot ásitással prózai ugyan, de teljesen érthető vágyamnak adtam kifejezést, mi kellő méltánylásra találva, csakhamar az andalító álom karjaiba hajtám fejemet, teljes bizalommal a román kormány aegis iránt.

Kora reggel a kalmárvilág szokatlan zaja, hangok bődítő konglomeratuma váltá fel az „álom költészetét“ s magam az újságvagy ellenalhatlan vonzalmának engedve azonnal hajlandó voltam közvetlen tapasztalatokat szerezni ez előttem idegenszerű mozgalomról. Egy pár derék houffival kötött gyors ismeretség lehetővé tette saundékomat. A lekötelő szivességgel felajánlott kaulauzást igénybe véve csakhamar megindultunk a lövönauu kocsi s a derekon átovezett, többnyire kék köpenybe burkolt muszka birzsások által mesteri szakavatoutsággal kezelt fogatok beláthatlan sora között, folytonosan kitéve az eshetőségnek, hogy leütettünk vagy a nyüzsgő néptömeg árja által elsodortatunk. Az aránylag nagyon keskeny utcák sok helyt alig 3—4 láb széles trotoirját egy pár bizalmas közelségben sétáló francziás fesztelenséggel társalgó klakkos gallér teljesen hozzáférhetetlenné teszi.

Ha igaz az, hogy nyelvében él a nemzet, akkor nehezen fogok tisztába jöni a románok létkérdésével. Semmi jel, semmi hang el nem árulja a román tyupst, legalább azt nem, mit mi Erdélyben megszoktunk román tyupsnak nevezni. A tulnyomólag franczia társalgás közé alig töved egy-egy elkoresosult román hang, melyben aligha az erdélyi rómaiak magokéra ismernének. A magyar szó? „Ritka, mint a fehér holló!“ A szemképrázott pompától csillogó változatos kirakatok szakadatlan sora között haladtunk a félkörben épült királyi lak felé, megzemlélni a nemzeti himnus hangjai mellett közelgő királyi testőrséget mely csoportokra oszolva néma játékhoz hasonló figurációk között váltotta fel a palota lépesői mellett őrtálló társait. Apropos megjegyzem, hogy a katonaság magatartása és ruházata korántsem teszik idegenre azon imponáló benyomást, mit a mieink. Igénytelen szürke ruháikban bosszantó idétleuséggel mozognak. A rangfokozat tisztelnél a sarkájukon csillogó arauysinorzat, altiszteknél a karszalagok számából olvasható le. Tiszteik különös dölyfös magatartással, s mint nálunk, a nehézkedés törvényének nem sok gondot adó fejeiket gallérukba préselve a polgárokra szórt megvető tekintettel mérik az utcákat, s mint később meggyőződtem, társas helyeken is szeretik magukat a polgári elemtől lehetőleg távol tartani, annak neveltségesen imponálni, akár mint nálunk.

(Folyt. köv.)

Theologus piknik.

Mégis csak okos emberek ezek a vén diákok (már most is, hát még majd később, mert „holtig tanulnak.“) Hogy miért dicsérem én az ök eszöket? Azért, mert kombináltak, miképpen lehetne Carneval ő fenségének halála napján egy tánczezal és vig torral egybekötött „gyászünnepelet“ rendezni.

Vagy talán belső, titkos érzelmek sugallatát követék, (nem mernék jótallani, hogy — nem) midőn elhatározták, hogy hushagyó kedden östve kosaras, zártkörű pikniket rendeznek.

Az eszme szombat napon született s a fiatalság nagy lelkesedéssel fogadta. Még ugyan e napon és vasárnap néhány „jóravaló“ ifju eljárt a kijelölt családokat, tisztelettel fölkerve a résztvevésre.

Es lőn hétfőn libáknak és kappanoknak rémséges megöletese, tésztaéknak sütese, csipkéknek kivasalása, fölvarrása, varrónöknak gyors járasa stb.

Kedden pedig a megyeház nagytermének egyszerűen de izléssel földiszítése; hajaknak felstüttetése, picziny bajszaknak kipödörtetése (már a kinek van) — és . . .

Na, de ne legyünk prózaiak!

Már az „ujmagyar“ gyerekek elfoglalták a számukra föllállított emelvényen helyöket. — Fel nyolcz óra. Ünnepeles, feszült várakozás. Az ajtó nyilik és belépnek az első vendégek. — Éljenek! Tizen is sietnek segédkezet nyujtani a bundák és nagykendők letetésében. És aztán jönnek szakadatlan reüdben a vendégek s már 8 óraker mindenki jelen van.

Mentem a terembe s szemem körül nézett s elfogta szivemet valami ígélet . . . Hiszen ennyi szépség és még ennyi szép szem teljesen lehetetlen, hogy meg ne igézzen!

En edes jó Istenem! Mintha egy szép virágos kertben lettem volna, hol mindenik virág olyan szép, olyan üde, olyan kedves, hogy az ember alig tud választani közülök, ... hol —

Ekkor megszólalt a hegedű az Edí kezében: „Három levele van az eperfaúknak. Három szeretője van magának” ...

Nem is sok annak, a kinek van. En csak egyre akartam szert tenni s az se sikerült. Hja! nem tehetek róla, ha e részben nem vagyok oly ügyes, mint más ...

Az első csárdással a jó kedv is kezdetét vette s e között folyt a tánczolás 12 óráig, mikor az egész társaság a szomszéd teremben felterített asztalok körül foglalt helyet. — A gazdasszonyi tisztre fölkért Radó Jánosné és László Gyuláné ő nsgaik parancsszavára hordozta körül a tálatat vagy hat fiatal ember, kifejtve kinaalkozó tehetségének a gastronomia pártolásának terén kifejtendő minden fogásait.

Vacsora után a táncz ismét kezdetét vette és pedig oly általános jó kedvvel, hogy alig volt négy-öt személy. (bele számítva a „nem fiatalokká” is) a ki abba részt ne vett volna.

A négyeseket 26 pár tánczolta. Jelen voltak: Boez Józsefné. Bokor Mózsné. özv. Donogány Jakabné. Dancs Mózsné. Kratochwill József alezredesné. Krizmanics Vilmosné. Ludvigh Jánosné. László Gyuláné. Makkai Domokosné. Radó Jánosné. Török Dánielné. Farkas Mária. Vajna Ádámné. Vajna Károlyné. Vajsz Józsefné és Varró Gergelyné ő nagyságaik. — Továbbá Boez Irma. Bokor Klárika. Dancs Éva. László Kornélia. Ludvigh Olga. Makkai Margit. Márton Emma. Radivó Emma. Radó Mariska. Sikorszki Matild. Török Zelma. Török Leona. Vajna Ilonka. Vajsz Ilona. Vajsz Amália és Varró Róza kisasszonyok.

Négy óra körül járt az idő, midőn a vendégek eltávoztak — egy kellemesen eltöltött tánczestély emléket víve magokkal. A fiatalok pedig nehéz szívvel hagyták el azt a helyet, hol egy rövidke éj alatt annyi titkos sohajlás tört elő az epedő keblekből, hiába-e, avagy nem? — ki tudja? ... Iván.

VEGYES HIREK.

— Alsó-Fehérmegye törvényhatóságának a tegnapi napon megtartott közgyűlése Tisza Kalman tíz évi sikerdus kormányzata alkalmából egyhangulag üdvözlő felirat küldését határozta el. A gyűlés többi tárgyait jövő számkun fogja ismertetni.

— Tisztelgés. A helybeli polg. iskola tan. kara felő hó 26-án Dancs Samu igazgató vezetése mellett, testületileg tisztelgett Kovács Gyula polgármester urnál iskolaszéki elnöké kövéré választása alkalmával, üdvözölven őt.

— Alvinez, vagy mint egykori koronás pártfogója Zsigmond király nevezi: Alsóvinez et Beregh. nyughatatlanszomszédjának a Marosnak áskálódásai miatt majdnem elesett attól a királyi adománylevélben kifejezett kílátástól, hogy „sok polgárnak örvendjen s nagyszámu lakóssággal ékeskedjék” („Civium pluralitate laetetur et multitudine populorum decoretur”), mert a Maros hullámai már elborítással fenyegették első sorban ósregi templomát, s aztán a város (libera civitas) kelő közepét. Br. Kemény Gábor közmunka- és közlekedésügyi miniszter nr segélyére sietett a végpusztulás elé néző derek városnak, s védművek építésére 20000 frtot utalványozott tárczájából. A m-gye s a szorongatott lakosság is felajánlotta pénzben s munkáerőben azt a mi szegénységétől telt, s így annyi század multán egy újabb hatalmas pártfogó megint lehelővé tette, hogy Alvinez „nagyszámu lakóssággal ékeskedjék.” Ugy legyen!

— Zárszámadás Alsófehérmegye házi pénztárának 1884-ik évben a közigazgatási és gyámhatósági költségekre tett számadatairól. Bevétele: 1883 ik évi pénztármaradék 847 frt 11 kr. az év folytáni állami javadalmazás 58069 frt 56 kr, különböző megtérítésekéből 451 frt 72 1/2 kr; összes évi bevétel 59368 frt 39 1/2 kr. A számadás renden igazolt kiadás 58391 frt 67 1/2 kr. marad pénzkészlet 976 frt 72 kr; — levonva a megyei rendkívüli építkezésekre fordítható összeget 560 frt. Marad valóságos pénztárkészlet 1885-re 416 frt 42 kr. — Fennebbi zárszámadást van szerencsém az 1870. 42. t. cz. 14. §. értelmében azon megjegyzéssel közölni, hogy a számodás és azok okmányai az alispáni irodában megtekinthetők. Nagy-Enyeden, 1885. évi februarius hó 13 án. Csato János, alispán.

— A nagyenyedi Bethlen fótanoda theologiai dalkara folyó év márczius 14 én szombaton, a városház színterében saját pénztára gyarapítására tánczozal egybekötött hangversenyt rendez, melyre az előkészületek és próbák már folynak s változatos programja híszűk kedves mulatságot fog szerezni a nagyérdemű műpártoló közönségnek.

— Piazei lakóknak fontos. Straub János a városi vásárvám derek bérlője értesülvén arról, hogy több piazei háznál udvar hiánya, vagy kicsiny terjedelműél fogva a házi szemét elhelyezése sok nehézséget okoz, utasította embereit, kik pénteken és szombaton a piazei szemetet kihordani szokták, hogy bármely háztól a szemetet díjtalanul a szemetes szekerekbe önteni engedjék, miről az érdekelteket a köztisztaság érdekében örömmel értesitem. Dr. Winkler, városi főorvos.

— Ifj. Lükkel József helybeli kalaposlegény e hó 23-ára viradólag éjjeli kóborlásából hazatérve, apjától bebocsátást kért, s mivel ez őt házába tettleges bántalmazástól tartva, be nem eresztette, az istállóban levő tehénnyakáról a kötelet leoldta, s azzal magát egy fészerbe felakasztotta. Csak reggel vették észre a csüngő holt testet s értesítették a rendőrséget. A szerencsétlen fiut a zabolázatlan élet elvadította anyyira, hogy az életükért remegő szülők ezelőtt nehány héttel kénytelenek voltak ellene a

rendőrségnél panaszt emelni. Mint sajtóságos lélektani jelenséget említi fel, hogy az apa az eljáró rendőri tisztviselőtől visszakövetelte a kötelet, nem erkölyként, vagy babonából, hanem hogy az elszabadult tehenet megköttesse vele.

Újjonnan megjelent könyvek, melyek Wokál János könyvtáránál kaphatók Nagy-Enyeden.

A művészet története a legújabb időköt napjainki. Irta Pastelner Gyula. 352 ábrával 6 frt. Államgazdaság vagy pénzügytan. A m. tudományos akademia által jutalmazott dolgozat. Irta Kautz Gyula, negyedik egészen átdolgozott kiadás 2 frt 50 kr.

A belgyógyászat tankönyve, írta dr. Purjesz Zsigmond, a szöveg közé nyomott számos ábrával. Első füzet 2 frt 40 kr.

Dél csillaga. A gyémántok hazája. Verne Gyula regéye. fordította György Aladár 50 képpel 1 frt 60 kr.

Angol és magyar beszéletések kézikönyve. Irta Bizonty Ferencz 1 frt 20 kr.

A jog és állambölcsészet alaptani, írta Pulszky Ágost 3 frt.

Római világ művelődéstörténeti rajzok a császárság fénykorából. Friedländer Jung, Bendor és mások művei nyomán átdolgozta dr. Bozoky Alajos 5-ik füzet 60 kr.

Paál Árpád „Szereve mindvégig” 1 frt. Az 1884. évi országgyűlési törvényezikék 2 frt.

— A „Magyar Házasszony”. Az e cím alatt Budapestn megjelent házastársi gazdasági és szocirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdasszonyok országos együletének hivatalos közlönye. — előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetési legelőszérubben postaltalvány által a „Magyar Házasszony”, kiadóhivatalához Budapesten, vaczi körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legelőszérubben levelező lappal — fordulnak. A legújabb szám a legváltozatosabb tartalommal jelent meg.

— Piazei árjegyzék. Nagy-Enyed, 1885. február hó 26. Egy heoliter tisztabuzza 5 frt 50 kr, rozsz 3 frt 75 kr, elegy buza 4 frt 50 kr, törökbuza 3 frt 40 kr, zab 2 frt 50 kr. Egy kibő marhabuzs 36 kr, sertésbuzs 44 kr, borjúhuzs 32 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 5493—1884.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírószék, mint telekkönyvi hatóság részéről közlése tétetik, hogy a kir. kincstárnak végrehajtható 119 frt 96 toke, ennek 1880 évi nov 30-tól járó 6% kamata 24 frnt 36 kr költség követelése kielégítése végrehajtást szoruló Bueszerzán Györgynek az Ohába 208. sz. tjkben A+ 1—11. rsz. alatt foglalt feköveségei az 1881. évi 60. tez. 185 szakasza alapján késedelmes vásárló Ohába Krisztea Niculae a Juon veszélyére 311 frt 40 kr megállapított kikiltási árban Ohába község előjárósági helyiségében 1885. évi márczius hó 9-ikén délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiltást aron alól is eladtnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kikiltást kezehez letenni.

A vételért pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 15 nap alatt második felét pedig 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letelt hivatalhoz letenni.

Különbön az árverezés megállapított feltételei alóliit telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órak alatt és Ohába község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. járás írószék, mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyeden, 1884. decz hó 31-én.

53. sz. m. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alóliit kikiltott végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. értelmében közhírré teszi, hogy a n-enyedi kir. j. bíróság 3184—1884. sz. végzése által P. Roth Mari részére Szilágyi Béla ellen 800 frt toke, ennek 1884. év febr. hó 9. napjától számítandó 6% kamatai kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 900 frt 87 kr-ra becsült szineszeti öltözékek, irodalmak, jegyek, váltók, ládak stbbiből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 4061—1885 sz. kikiltást rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Enyeden a városháza előtt leendő egzközlésére 1885-ik év márczius hó 12-ik napjának délelőtt 10

órája határidőül kiltuzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizeendő. Kelt Nagy-Enyeden, 1885-ik évi febr. hó 23-ik napján. Gajzágó Simon, kir. bír. végrehajtó.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy a „Hosszu” nevű hegyben két hold terjedelmű, szép és igen nemes gyümölcsfákkal beültetett

kert, szőlő

ugyanott Som- és Rieslinggel beültetett örök áron eladók. — Ertekezhetni lehet Mártonfy-testvéreknél.

Drágomán Domokos.

A Hoff János-féle legelső, legjobb nyálkaoldó malátakivonat melluzokorkák kék papírba vannak csomagolva. Hoff János malátakivonat gyógyszer. Hoff János süritett malátakivonat. Orvosi tekintélyek, mint Bécsben: Dr. Bamberger, Schrötter, Schützler, Rokitanzky, Basch, Finger, stb.; Berlinben: Dr. Frerichs, Langenbeck, Leubrecht, Osk. st. tanárok számos betegségben a legjobb eredménnyel rendelik. Hoff János malátakivonat mell-czukorkák. Hoff János-féle malátagyógyeszkölkádja. GYÓGYULÁS mell és gyomor bajokból; sikeresen hat hurutos bántalmak, sorvadás, ideggyengeség és erőtlenség, emésztési gyöngeség ellen és mint erősítő szer lábbadozóknak. HOFF JÁNOS urhoz, malátakivonatgyártó felalálójához és gyárosához Europa legtöbb ártukodóháza udvariszállítóházak, Bécs, Bräunerstrasse 8. Ruma, 1877. október 22. Önnök kitünő malátakivonat egészségösre, és malata-chocoládéja n-mesek nóm idült mellbaját, hanem az en megrögzött gyomor fájdalmat is feltünően enyhítette, mert Istennek és önnök halavál tartozunk. Kérem egyszersmind következik a megrendelés) Tisztelettel Georg Gröger, állatorvos, Ruma. Nemet-Palanka, 1883. márcz. 20. Mintán önnök malátakivonat egészségösre által feltünő javulást érezek, kérek ismet 6 paláczkot postautánítvelet. Tisztelettel Beck Andrá, Nemet Palánka. Orvosi gyógyjelentések. Első gyógyjelentés Baja, 1881. november 27. Örmán I. értesít, hogy ön egészségösörnek használatá 70 éves atyámnál, ki heves mellhuruban és teljes étvágyhiányban szenvedett, melyek minden gyógyszerrel dazoltak, a hurutot megszüntette, s az étvágyat ismét helyreállította. Kérem számomra ismét 13 paláczk egészségösért küldeni Tokajba. Tisztelettel Dr. Döry, megyei főorvos, Baján. Második gyógyjelentés 1882. július 16-án. Az ön egészségösre 70 éven 1-lül levő atyámat annyira megerősítette, hogy kérem a már ismert ezimzet alatt azonnal 5 paláczkot küldeni. Tisztelettel Dr. Döry, n. főorvos Baján. Alapított 1847-ben; Bécsben és Budapesten 1861. óta. 5-5 60 magas kiltüntetéssel. Raktár Nagy-Enyeden, Winkler János kereskedésében, és Kovács József gyógyszerárban.

5 kiló finom Cuba vagy Ceylon kávé, kívánatra fele Jáwa, 7 frt. Egy kiló 1 frt 50 kr.

Hogy a külföldről: Altona, Triest, Hamburg és Heilbronn 5 kilós kávék hozatala, mely üzletünkre oly zsibbasztólag hatott, feleslegessé váljék: egy nagyobb kávészállítmányt vettem az itten felsorolt fajtákból készpénzben; ezen előnyös vétel által azon kedvező helyzetbe jutottam, hogy 5 kiló finom Ceylon-kávé — vagy kívánatra felét Jáwát — 7 forinton adhatok, s így nálam a beszerzés nemcsak kényelmesebb, de előnyösebb is, mivel a külföldről jöttek zsák, spárpa s peccétekkel együtt 4 1/10 kilót nyom; a nevezetteket leszámítva, a tiszta kávé sulya 4 1/10 kiló, így nálam ugyanazon pénzen 40 dekával több és jobb kávé lehet megszerezni. A kávék és czukor árai kevesebb vételnél a viszonyokhoz képest szinte le vannak üzletben szállítva.

A már közlőgő évadra üzletem, mint már 15 éven át, most is el van látva legbiztosabb helyről különböző legjobb fajta Aranka mentes franczia és magyar lucerna és lóherével, fűmagvakkal, takarmány repákkal óriás és oberundorfi, ugyszintén kerti vetemény- és virigmagvakkal. — A gazdasági ezikkek felett több gyárosokkal most foly az alku és ígérhetem, hogy asók, kapák, ekék legjobbak és legkönnyebbek az idén 10—12 %-kal biztosan olcsóbbak lesznek a mult évi áraknál, és hogy ezen versenyzést folyton érvényesíthessem, kérem a t. fogyasztó közönség további becses pártfogását, mert olcsó árakat csak nagy fogyasztás mellett, nagyobb vételknél lehet elérni.

Kendermag és búkköny nagy mennyiségben van raktáron piaczi árban. 15 évi becses pártfogásikat ezuttal is megköszönve, maradok teljes tisztelettel

Bisztritsány Lajos.

Ny. Wokál János gyorssajtóján Nagy-Enyeden.

Szerkesztő Nagy A KIADÓ a lap szerkesztésében az előfizetésért felelős Kéziratok

Jókai M

Jókai M... lődéstörténet... melyet nem... sokáig gyak... litikai ténye... sorában ma... Midőn egyi... tulerő porba... pársra megse... eibes-zelése... zafias irány... esüggedni k... nem veszett... öelő tevéke... kálhatunk... csakhamar... kenység vál... el volt hári... emléksznük... a legesekély... hitt körben... el volt terje... vannak. — Lakolt is é... melenségek... itéletileg „P... „Palm... is nőtten-n... hoi a magya... Változtak a... becsment r... ment s egy... jobb szemm... sünkrol, va... gyarul besz

K... H... N... M... V... C... T... E... F... S... R... S... I... M... C... N... C... F... S... A... A... A... Az az pártolják me másik előlét érzelmű. Ho legjobb bizo